

Szerkesztőség és kiadó hivatal

Fioca SIMONFFY-ház a város-
házával szemben

HIRDETMÉNYEK.

előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minden közlemények ide intézendők

Bérmertelen levelek csak ismert kezektől
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen n a p o n k é n t, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán

küldve:

Egész évre	10 frt
Félévre	5 frt
Negyedévre	2 frt 50
Egy hóra	1 frt

Hirdetési díj:

Öt-hasábpöttesor egyszeri beigtatásáért 5 kr
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyitlár 4 hasábpöttesorért 20 kr.

XI. évfolyam. 1884.

Debreczen. Szerda, január 23.

16. szám.

Hová jutunk.

(—) Eddig még nem volt szokás Magyarországon, hogy a bíróságok által hozott ítéletek lapok útján nyilvánosan kritizáltassanak, vagy épen megrovassanak. Eddig még ha nem tetszett is valakinek az ítélet, ha a legfelsőbb bíróságok kimondták azt, szokás volt bele nyugodni ennek bölcsességébe, mert büszkén ismerte be mindenki, hogy a magyar bírói kar kiállja a versenyt tudományra, bölcsességre a világ bármely bírói karával.

És íme a mi még sohasem fordult elő megtörtént. A magyar sajtó egyrésze kritika alá veszi, s a mi több eliteli amaz ítéletet, melyet a legfelsőbb ítélőszék az országbíró gyilkosaira kimondott.

A „Pesti Napló” meg van ugyan elégedve az ítélet érdemleges részével, hanem, az ítélet indokolását határozottan rosszalja s kimondja hogy a kuria akkor midőn „verdikéjét” kimondta csak az „árraluszott.”

Helyesli a vádlottakra kiszabott halálbüntetést, de Bereczre nézve azt mondja, hogy a kuria eltért eddigi irányától s az ott látogató hézagot „erős zakkos feltevések és okoskodások segítségével palástolta el.”

Szerinte a táblai ítélet hibebb volt a kuriai precedensekhez, mint a kuria önmagához, és mert nem hagyta el téves irányát, határozatára a kivételenség bélyegét öntötte. Hogy az esküdtzéki intézmény kevesebb tudománnyal is inkább megfelele a czélnak mint a hiányos, hézagos, és a csalásnak aranyhidat építő kodex alapján eljár kuria.

No hát ezzel egy új módját találta fel az említett lap annak, hogy egy szuszra miképen lehet valamit helyeselni, és elítélni egyszerre. Helyesli az ítéletet, de elveti annak indokolását. Azt

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Jókainé Laborfalvi Róza.

Irta: Törs Kálmán.
(Vége.)

Ők ez állapotban nem találtak olyan inkonvenienzát, mely ma tán alkalmas volna az ügybuzgalom hevét lehűteni. Nem, ők jó kedvvel, tüzzel teljesíték nehéz és komoly feladatukat s a nehézségek, melyekkel meg kellett küzdeniök, még fokozták energiájukat. E nehézségek között tán a legnagyobb volt az arisztokrácia s a polgári osztály által fölkarolt, egy nagy kifejtett irodalomra s híres vendégművészek közreműködésére támaszkodható német színház versenye. Ezzel is fölvetették a keztyűt a becsületes versenytéren s eleven mozgékonyssággal nem egyszer készítettek számára vereséget. A német színház lassan mozgott s nevezetesebb új darabok előkészületei heteket vettek nála igénybe. Így történt egyszer a többi közt „Mari, egy anya a népből” című egykor nagy vonzerű darabban, melynek színe került a német színház már két óta hirdette. Czakó Zsigmond egy éjszaka lefordította, másnap ki voltak osztva a szerepek, harmadnap próbát tartottak belőle s a negyedik napon elő is adták a meglepett német színház és közönsége nagy ámulatára, mely sehogy se tudta elhinni, hogy ebben a gyorsaságban ne legyen boszorkányság. És ék ezt a boszorkányságot nem egyszer ismételték.

Ilyen környezetben, ily szellemi lelkesítő látjuk Laborfalvi Rózát emelkedni aránylag még igen fiatalon arra a magaslatra, a hol a közönség nemcsak megnyugtató, de teljesen kárpótolva is találhatja magát azért a véletlenért, mely őt Kántorné művészetének élvezetétől meg fosztá. Egy a rend s mértékét meghaladó tehetségekben

nem veszi észre jogtudományi mély bölcsességében, hogy a Curia nem szakított eddigi iudicaturájával, hogy nem az ítélet kivételes, hanem az eset.

Berecznél a felbujtásnak egy különös esete merült fel, azonban ezen esetben nem lehet kivételesnek nevezni, a Curia nem talált fel kivételes tanokat, hogy Bereczet halálra ítélhesse, mert a ki valakit büntetett rá bir ugy, hogy rábirása determinálás volt az felbujtó akkor is, ha nem adta a tetteseknek a tervet minden részletében, felbujtó, mihelyt a tettben oly részt vesz, hogy az nála nélkül meg sem történhetik. Már pedig azt senki sem állíthatja hogy ezen vértett Berecz akarata ellen is megtörténhetett volna.

Kifogásolni tehát azon módot, melylyel a kuria a felbujtást jelen esetben minősítette, és megállapította; s ezt kivételesnek nevezni, azért mert megelőzőleg hasonló eset még elő nem fordult legalább is nem ismerése az életnek, nem ismerése a más államok iudicaturájának, s ebből folyólag egyoldalú feltevés.

Hanem azon körülmény hogy a „P. N.” esküdtzékre óhajtáná inkább bizni a magyar állameszmét, bizony nem egyéb mint tapogatózni, hogy hát ezen a téren is kilehetné-e tüzni a reakció lobogóját? De biztosra veheti a tisztelt zászlóvivő, miszerint a felháborodott nemzeti közérzet, a reakció e sötét lobogóját követni nem fogja soha.

De nem hisszük azt sem, hogy a magyar sajtó kövesse a „P. N.”-ot arra a térre, melyre akkor lépett, midőn megtámadta a legfőbb bíróságot, hírlapi kritika alá vette ítéletét.

Nem hisszük, hogy követőkre találna, mert hiszen akkor hova lesz a bírói tekintély, hova lesz a törvénytisztelet?

A mely országban pedig a törvény-

tisztelet megingott, a társadalmi rendnek fel kell ott bomlania.

— Ö Felsege utazása Münchenben, mely tegnapi volt tervezve, Tisza Kálmán miniszterelnök Bécsbe érkezése folytán, bizonytalan időre elnapoltatott.

— Mozgósítás. Bécsből jelentik a „Pester Lloyd”-nak, hogy az ott állomásozó 2-ik zászlás ezred parancsot kapott, hogy indulásra készen tartsa magát. A 3-ik hadtest néhány csapata (Stájerország, Karinthia, Kraina) szintén hasonló parancsot kapott. A Horvátországban ez időszerint lefolyó eseményekkel szemben könnyű kitalálni, mily czéllra szolgálnak ez elővigyázati rendszabályok.

Országgyűlés.

Budapest, jan. 22.

A földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterium költségvetésének részletes tárgyalását folytatta ma és be is fejezte a képviselőház. Hosszu és élénk discussiót támasztott a m. óvári gazdasági akademiánál a német nyelvű tanfolyam megszüntetése. Simonyi Iván kívánta, hogy a német parallel tanfolyam továbbra is megtartsák.

Ezért, valamint Simonyi más kifejezéseiről erőlyes hangu reflexiókat kellett hallania Ugron Gábotól, meg Madarász Józseftől. Bele szólt a vitába Steinacker is, constatálni akarván, hogy a „chauvinismus hivatalos uton is érvényesül,” miért is Madarász József őt megérdemlett visszatérésben részesíté. Madarász utalt arra, hogy Steinacker Simonyi Lajos báró minisztersége idején, mint kereskedelmi kamarai titkár német körözüvényekben kért a gyárosoktól statisztikai adatokat. — Simonyi Iván többször emelt szót, nemkülönb Steinacker is az öngazolásra, s mi sok időt vett igénybe. — Végül Széchenyi miniszter kifejté, hogy nem chauvinismus, hanem tárgylagos okok vezették a kormányt a német tanfolyam megszüntetése megkezdésére — igen esekély lévén a külföldi tanulók száma.

A lóversenyek tételénél Herman Ottó és Gündöcs adatok be indítványokat. Az előbbi, hogy az igazság- és belügyminiszterek utasítsassanak a „tótali-

kai is azon a névsorán állt a legjobbaknak, kiket halálra szánt a nemzet szabadsági törekvésén diadalt ülő hatalom. Jókainak mekkülni kellett.

Elmenekült s Borsodmegye hegyei között, a félreeső Tardonán rejtőzött el üldözői elől.

Ott lón halálos betegség s ott történt, hogy neje, zordon téli időn, ezer veszély között, fölkereste férjét, és gyöngéd ápolásával megmentette az életnek, a nemzetnek.

E regénybe illő jelenetet szépen megörökíté az író később a „Politikai divatok” című regényében. Az a Judit ottan az ő Juditja.

Nagyon kevés az, a mit a költő hozzá tett, de nem minden a valóból, a mint meg esett.

Egy morzsányival mi is hozzájárulhatunk a történeti hűség kiegészítéséhez, egy igen mellékes körülménnyel ugyan, de mely épen oly jellemző a nelyzetre, mint Jókainak a legnehezebb körülmények közt is pezsgő humorára.

Mikor már jobbakán lett s Pestről jött a vigasztaló hír, hogy Jókai veszély nélkül térhet haza — a mit első sorban a hadi törvényeszek akkori ügyészenek, s később a királyi tábla bírójává lett Kossalkónak köszönhetett, — hát bizony a szegény bujdosó ruházata nem igen volt kifogástalan s a zordon téli időhöz mért. Jókainé szomoruan nézett férjére s mondá:

— Hogy indulsz majd ennek a nagy utnak, beteg és ilyen ruhában? Gyalog is fog kelleni mennünk s nézd, édesem, még a csizmádon is mekkora lyuk van. Befolyik rajta a víz.

— Ne törődjél vele, kedvesem, — válaszolt a költő, — nézd, itt a másik oldalon is van egy épen akkora lyuk; azon meg kifolyhatik.

Jókainé haza hozta férjét, az bátorságot öntött bele, serkentette a munkára, mely

s a teur” által üzletszerűen és nyilvánosan gyakorolt szerencse-játék megszüntetésére. Gündöcs pedig, hogy a lóversenyekre előirányzott 28.000 frt itt töröltetvén, iparis- kolákra fordíttassék. Széchenyi miniszter felszólalása után mindkét indítvány elvetett és pedig Herman Ottóé 91 szavazattal 73 ellen.

Halász Héza arra kérte Széchenyi minisztert, hogy hasson oda, miszerint Fiume ügyében a regnicolaris bizottság mielőbb üljön össze és teljesítse kötelességét. Azért fordul hozzá e kéréssel, mert iránta nagyobb bizalommal viseltetik, mint Tisza iránt — mire Széchenyi miniszter azt felelé mosolyogva, hogy majd, ha a kereskedelmin kívül a belügyi és miniszterelnöki tárczát is a kezeiben fogja egyesíteni. — E választ indigalóval fogadta Halász, a ház derűtsége közt. Herman Ottó a phylloxera elleni intézkedések tételénél nevelésnek és hasznavehetetlennek ígyekezett feltüntetni a szendrői kísérleti állomást, de a miniszter kimutatta a szónok tévedéseit.

Végül Vargics a csákovai földmives iskola érdekében szólalt fel, sőtét színekkel festve a Temesmegyében lakó nép szegénységét. A miniszter megnyugtató válasza után e tétel is, mint a több változatlanul megszavaztatott. — Holnap a vallás- és közoktatásügyi költségvetés fog tárgyalatni.

Az iparos ifjusági egyet közgyűlése.

Debreczen jan. 23.

Lapunk egyik legutóbbi számában röviden már tettünk említést a debreczeni iparos ifjuság önképző és betegsegélyező egyet- léseről. Szükségesnek tartjuk azonban, hogy ez egyetéről, mely városunkban alig tíz évi fennállása óta mondhatni virágzóvá lett, mely hivatásának ösvényén haladt folyvást kitű- zött czélja: a szellemi művelődés és erkölcsi nemesülés felé, s mely ennél fogva a közön- ség legnagyobb mérvű pártfogását és elismerését kinyerte, — mondjuk, egy ily testület megérdemi, hogy egy évi működését feltű- nítő közgyűlésének lefolyásáról tüzetesebben szóljunk.

A közgyűlést Serly Ede elnök a kö- vetkező szépen átgondolt beszéddel nyitotta meg:

nemzetének vigasztalása, neki magának gyó- gyulása és dicsősége lett. Ha majd a jövő évben együtt fogjuk látni Jókai munkáinak gyűjteményét, önmagában is egy egész nagy könyvtárt: emlékezzünk meg róla, hogy ez a szellemi kincs aligha lenne ily terjedelmes és ily nagy értékű, ha a költő lelkét nyű- gözte volna valami az ő otthonában, mialatt ezt gyűjtögeté. Nem, Jókainé szárnya volt a költő szellemének, mely még meresebb repülé- res készlettel a költészet régióiban.

S ha Jókainának nem volna más érdeme, mint az, hogy oly otthon készített a költő- nek, melyhez szívesen szegődött a muzsa állandó lakosul, már akkor is megérdemelné, hogy kegyelettel emlegessük nevét, De Jókainé versenyre kelt férjével, hogy a szép művészetek más teréről egyenrangú babért gyűjtsön a férje által arattal.

Méltán jegyezhetne föl róla az ötvenes évek elején egy életirója, hogy ő tragédiánk szemefénye, mivel föltámadtak színpadunkon a Zrinyi lónak, Bornemissa Annák, és a magyar történet többi dicső hőlgyei, s kiben a világ legnagyobb költője, Shakespeare méltó személyesítőjét nyerte meg nagyszabá- su nőalakjainak.

Kevés művésznő volt, kit a természet oly dusan áldott volna meg mind ama külső és belső szép tulajdonokkal, melyek a mű- vészetben sikert biztosítanak. Szép külsője, deli termete, nemes modorai, arczának komoly, méltóságos tekintete s hajlékony, változatos hangja, mely egyaránt alkalmas a gyöngéd érzelmek s a legmagasabb női szemé- lyek kifejezésére. tiszta, gyönyörű beszéd- módja, a legtrikább színpadi tünemények egyikévé tevék. Az ő ajkán, suttogott a sze- relem, mint a szellő és vihar, harsogott a harag, szenvedély, mint a zivatáros felhő.

Nemes arca ép ugy vissza tudta sugár- zani a szív szelid érzelmait, mint legszila- jabb indulatait. Plasztikája megdöbbentő volt Néha, midőn a fejedelemi alak a szípadon

Tisztelt közgyűlés.
Mindenekelőtt foadják mindnyáján a mai napra kitűzött meleg érdeklődésükért és megjelentésükért szíves üdvözlőmet.

Mielőtt a mai napra kitűzött tárgyszorozat tárgyalásához kezdenék, — mielőtt egy évi sáfarkodásunk eredményéről számot adnánk, jelentésünket megtennénk — engedje meg a t. közgyűlés, hogy becses türelmét néhány percze igénybe vehessem, hogy ez alkalommal a multra röviden visszatérhessenek.

Midőn egy évvel ezelőtt a t. közgyűlés bizalma engemet ezen egyet elére állított, — a megítélt kitüntetés és irányomba nyilvánult bizalmat ószinte hálaérzettel, de egyszersmind habozva, aggódva fogadtam el; részint mert akkor az egyet kebelében sajnos egyenetlenség uralkodott, a mi az egyet fejlődésére, sőt fennállására is bénítólag hat; továbbá mert a pénztár eredménye is tetemes hiányt — defizitot — tüntetett fel, a mi reám nézve kecségető nem lehetett; — részint mert azt gondoltam, hogy más soknemű elfoglaltságaim mellett, főleg a küszöbön álló vándorgyűlési teendők miatt nem fogok megfelelni azon várákzásnak, melyet talán a közgyűlés megválasztásához fűzött.

En azonban mindezen őszintén érzett aggodalmaim dacára is a bennem őszpontosult bizalomnak engedve, állásomat elfogadtam s akkor tett ígéretemhez képest, tehetőségem szerint megtettem mindazt, a mit az egyetnek ugy szellemi mint anyagi érdekeinek előmozdítására tehettem.

Ezuttal nem terjeszkedem ki az egyetnek mult évi eseményeire, mert azok jelentésünkben ugyis bőven és kimerítően ki lesznek tüntetve; csupán egy pár fontosabb mozzanatról akarok néhány szóban megemlékezni.

Midőn én az elnöki széket elfoglaltam, midőn ezen egyetnek vezetésére magamat elhatároztam, főtelevésemet oda irányoztam: hogy ezen egyet az alapszabályokban lefektetett elveknek és nemes céloknak minél inkább megfelelhessen; — hogy ezen egyetnek tagjai, fáradszó napi munkáik után itt ne csak kellemes üdítő szórakozást találhassanak hanem hogy azoknak, kik a szellemi művelődés, az előre törekvés vágyától át vannak hatva; módjukban legyen itt megszerezni mindazon szükséges és hasznos ismereteket és tudni valókat, a melyekkel a mai időben minden iparosnak bírnia kell, ha a gyorsan haladó kortól elmaradni nem akar; szóval hogy újjaink szellemileg képeztesse, művelődjének.

Ennélfogva oda törekedtem, hogy az egyet kebelében egy rendszeres téli tanfolyam szerveztessék, és ez a választmány által már létesített is, ugy hogy jelenleg az egyet helyiségében az esti órákban három szakavatott tanár működik odaadó buzgósággal, az előadásokat pedig a tagok szép számmal és szorgalmasan látogatják.

Azt hiszem t. közgyűlés, hogy az egyet ezen gondoskodása, ezen intézkedése által egy igen nagy és messze kiható fontos lépést tett kitűzött célja felé, és ha ezen, most áldozattal letesített tanfolyam a tagok meleg pártolása és a pénztár ereje által állandósítható lesz, ugy egyetünk ezáltal az ipar ügynek és az iparos osztály szellemi művelődése érdekének bizonyára nagy és fontos szolgálatot tett.

És én azt hiszem, azt reménylem, hogy

megjelent, elég volt egy intese egy mozdulata tekintet, hogy családában ejtsen, miszerint előtűnik nem egy kűnő színész, de Macbeth neje, Stuart Mária, Volumnia élethű alakja áll. Mennyi hűség a Mari (egy anya a népből) szenvedéseiben, Gertrud vigasztaló szavataiban a vajda koporsója fölött „Gritti”-ben, a látók a tulvilági extázisában, Czako „Szent László”-ja Charitasában vagy Leona kísérteties örületű üvöltésében. És mennyi természetesség, mennyi derűlt, jászti kedély Bernard asszonyban, a „Rang és szerelem”-ben.

S mind ama megrázó nagy hatásokat, melyekre vissza fog emlékezni minden ember, a ki egyszer látta, a legegyszerűbb, legtermészetesebb eszközökkel érte el. Ez volt művészetének valódi titka. Megvetette a fogások, a hatásra számított külsőségeket, a szerep természetéből, ajátszott jellemből és körülményekből domborította elő az egész alakot azért volt élethű, azért igaz és megragadó hatású. Fenséges nyugalom jellemző játékát, mely uralkodni tudott szem és arczjátéka, páratlan zengő hangja s szoborszerűen tökéletes mozdulatai fölött.

És mekkora registere fölött uralkodott az ábrázolási, a jellemzési, az egyénítési képességnek! Szerepköre a sötét, a rettenetes Lady Macbeth aljávársától az egyszerű, derűlt kedélyű majorosné gyors szobőseig, a vidám Rózsa szeszélyes komolyságáig terjedt. És van egy-két népszimű is a nemzeti színház könyvtárában, a hol a nemesebb drámai fölfogással írt, nemesebb jellemvonásokkal körvonalozott magyar népből való asszonyt csak tőle láttuk még oly élethűen adva, a mint Isten a toszgyókeres magyarok földén megteremtette, azokat az édes anyákat, gondos házi nőket, hű feleségeket, a kiknek említeni növekszik a deli, tüzes, nemes magyar ifju. Ezek az igazán magyar szívének, lelkének, népünk életéből merített hű ismereteinek a kifejezése.

ezután folytonossn előre haladva, ily irányt követve, — egyetünk az iparos ifjuság körében mindinkább nagyobb tért fog nyerni, mindinkább többeket fog hódítani.

A nagy közönség, pártolónk pedig ha látni fogják azt, hogy ezen egyet, ennek kormányzata, mily humanisztikus érdekek, czélok eléréséért küzd, fárado; ha látni fogják azt, hogy a nekünk juttatott adomány áldozat termékeny földbe hull, a hol az megtermi a maga jó és hasznos gyümölcsét, ugy kétség kívül ezután is készséggel fogják egyetűnket istápolni, gyamolítani.

Igyekezetemet továbbá oda fordítottam, hogy az egyetnek pénzügyi viszonyai is javíttassanak, mert ennek rendezetése, kedvező állása képezi az egyet fejlődésének biztos alapját, részint az által hogy minden nem épen szükséges kiadás kerültessek; részint pedig, hogy a jövedelem fokoztassék, növeltesék, ennek folytán most azon szerencsés helyzetben vagyok, hogy jelezhetem a t. közgyűlésnek, hogy e téren is a mult év eredménye kielégítő, mondhatnám kitűnő volt.

Természetes t. közgyűlés, hogy az én igyekezetem, tiszt társaim a választmány és az egyetűnk iránt jó indulattal viseltető nagy közönség támogatása nélkül meddő és sikertelen lett volna, s csak ezeknek szives jó akaró támogatása tette lehetővé azt, hogy az 1883-ik évet ugy szellemi, mint anyagi tekintetben oly szép sikerrel és kedvező eredménnyel fejezhessük be.

És épen azért örömmre szolgál megragadni ez alkalmat, hogy szivből fakadt forró köszönetemet nyilvánítsam mindazon tényezőknél, a melyek bennünket feladatunk teljesítésében, az egyet ügyeinek fejlesztésére, felvirágoztatására irányzott törekvésűnkben oly sikeressen támogatták, gyamolították.

Mielőtt a közgyűlés tanácskozását megnyitnám, ismételtelen melegen és szívélyesen üdvözlöm önöket a közgyűlés iránt tanusított élnék érdeklődésük és szives megjelentésükért.

Az elnöki megnyitó elmondása, s az erre következő zajos éljenzés elhangzása után, az egyet titkára Dr. Nagy Gábor az évi jelentést olvasta fel.*)

A jelentés felolvasását percekig tartó éljenzés követte, mely után a közgyűlés azt örömdetes tudomásul vevén, titkárnak a szakszerű, nagymunkával és fáradsággal összeállított ezen évi jelentést jegyzőkönyvi közönetet szavazott.

Felolvastattak ezután a pénztári számadások, melyek tudomásul vétettek s a tisztviselőknél, valamint a pénztárnoknál a felmértvny megadottak.

A tisztújítás ezután a már közölt módon folyt le. Az egyet választmánya következő módon alakult: Választmányi tagok ö n állók ből: Rác György, Huber József, L. Nagy Bálint, Dr. Nagy Gábor, Vadon Sándor, Szalay István, Möriz Bertalan, Kreucz Márton, Szikszay József, Zavilla Gyula, Horváth Ferencz, Varga József, Kerekes Albert, Bisutka Gábor, Fábán L. Mór, Bartha Mihály, Jóna Dániel, Keszler Jakab, Rendes tagok ből: Acs Imre, Kohn Lajos, Deák Mihály, Berger József, Csüri András, Jory Károly, Scherfer János, Fodor József, Kovács Lajos, Kmotrik Lajos,

*) Az érdekes adatokat tartalmazó évi jelentést holnapi számunkban közöljük.

Harminezkét éven át volt a nemzeti színház állandó büszkesége, folyton foglalkoztatott első művésznője. S míg a legtöbb tragikai nagy művésznőnek többnyire csak három-négy szerepe van olyan, melylyel a világot beutazza, az ő szerepeinek csupán czimsorozata is kitenne egy kis füzetet. Shakespeare legnagyobb nőalakjai: Volumnia, Lady Macbeth, Hamlet anyja, Margit királynő (Cibik Rikárd), a magyar tragédik hősnői: (Zilah Margit, Zrinyi Ilona, Gertrud, Bornemissza Anna, Beldi Pálné Leona, Alpári grófnő, Jávorné, Rózsa, — továbbá Stuart Mária, Lecouvreur Adrienne, d'Anray marquise, Mari, Thisbe, Marlborough hercegnő, Anna, Messinai hölgy, Bernard anyó, s még annyi más szerep mind egy-egy klaszikai alakítás volt az ő kezében, mely mint a szoborkép él bevésve élénk emlékeztűnkben.

Mint szerződött tag 1869. márczius 7-én lépett föl utóljára, mint Predszlava, Szigligeti „Trónkereső”-jében. Azóta 1871-ben még négyszer lépett föl legjobb szerepeiben, mint vendég, 1873-ban egyszer s 1875-ben ötször legjobb szerepeiben. Most lép föl utóljára, hogy búcsút vegyen.

Ez utolsó ut, melyen, pályatársainak üdvözlő szavai szerint, mint királynő jelenik meg ismét bierodalmában, melynek körülán uralkodója volt, méltó zárkőve lesz diadólásában és igazi érdemekben oly gazdag felszázados szini pályájának, melyre a hiven és sikeresen teljesített kötelesség édes nyugalommal visszatéríteni oly kétségbevonhatatlanul erős joga van.

A debreczeni gulyásbálból.

A kolozsvári „Magyar Polgár”-ból vesszük át a bennünket közelebből érdeklő társait.

A hortobágyi gulyások báljáról már kö-

Nosztrai Lajos, Hager János, Balogh Sándor, Patay József, Epszky Antal, Hinterleitner Károly, Tóth János, Puerkó József, Boros Sándor, Heller Béla. Póttagok: Kovács István, Miszti Károly, Komádi Károly, Szabó József, Csányi József, Kaffán Béla.

Miután a közgyűlés gr. Zichy Jenő és Ráth Károlyt tiszteletbeli tagokul megválasztotta, a közgyűlés a legjobb hangulatban véget ért.

Napi hírek.

— A Jókai pár tiszteletére rendezendő bankettre oly nagyszámban történtek előjegyzések, hogy a bankett fényesebbnek ígérkezik minden eddig Debreczenben rendezettnél. — Fehér Herminak a társas ebéden résztvevők száma iránt teljes tájékozottsággal kell birni, azért szükséges tudni, hogy előjegyzések a kített iveken csak holnap délelőtti 10 óráig eszközölhetők, s ebéd jegyek válthatók a „Bika” kávéház pénztáránál.

— Jókainé Laborfalvi Róza asszony ma megjelent a színpadon a „Coriolanus” próbájára. A művésznő Krecsányi karján lépett a színpadra, hol az egész személyzet kört képezve hatalmas éljenzéssel üdvözölte. Jókainé szeretetmélító barátsággal bocsátkozott beszélgetésbe a tagokkal s a próba folyama alatt a szereplő személyzetnek instrukciókat adott. — A művésznő számára a 7-ik számú baloldali öltöző szobát rendezték be igen díszesen. Jókainé rendkívül megörült mikor régi jóbarátjával és kortársával Foltényiné asszonnyal találkozott. A két jó barát nő könnyes szemmel borult egymás karjába, s testvéries szeretettel esóholták meg egymást. — Az ünnepelt művésznő lapunk tudósítója előtt nagy elragadtatással beszélt Debreczen város szép fogadtatásáról s azon rendkívül szives vendégszeretetről, melylyel a Csanak család elhalmozza. — Jókainé asszony Jókai Róza társaságában érkezett meg. Az elutazás napja még nincs határozottan megállapítva, s nem lehetetlen, hogy a nagy művésznő engedni fog a szabadelvű párt szives meghívásának s megjelenik a párt szombat este rendezendő szép bálján.

— Az iparos kör részére t. Jóna Dániel (A galya rab) című regényt 2 kötetben továbbá t. Goldberger Mór ur szintén 2 kötet regényt voltak kegyesek adományozni, melylyel is fogadják az iparos kör nevében legálásabb köszönetűnk. Gróf József egyélti könyvtárnok.

— Jókai Mór koszorus írónk a holnap délutáni vonatát érkezik városunkba. Fogadtatása egészen magánjellegű lesz, mert előre kérte, hogy nem akar itt semmiféle tüntetésben részesített. Jókai holnap este egy középpályában fog ülni a színházban, s résztvesz a pénteki banketten.

— Ügyforgalom. Hajdu megye központi árvaszékének kifizetésénél a nagyüzemű ügyforgalmi kimuta-

zoltunk tudósítást Karczag Vilmos tollából.*) Az eredeti mulatságról még egy terjedelmes levelet vettünk, melyet — bár elkésve érkezett — a tárgy érdekességénél fogva itt közölünk:

Debreczen, jan. 17.

Kedves barátom!

Nem mulaszthatom el, hogy ne közöljem veled azon két nevezetes eseményt, mely tegnapelőtt városunkban történt, s mely nemcsak a várost, de még a Hortobágy fiait is mozgalomba hozta.

Egy napon két fényes és igen zártkörű mulatság folyt le; egyik a „Bika” fényes termeiben, a másik a „Korona” nagy tánctermében; egyiket a jogászok — másikat a hortobágyi csikósok és gulyások rendezték.

A jogászokról — mely nem is érdekel ugy bennünket — nem is szólok, az olyan volt, mint minden jogászbál. Talán csak annyiban eltérő a ti jogászbáloktól, hogy ez nem végződött defizitall.

A hortobágyi csikósok és gulyások táncvígalmáról adok referáciát, mely szokatlanul ritka — talán egyedüli a maga nemében, s mely nem lesz érdektelen olvasmány azoknak, kik a hortobágyi pusztát kis saharának, lakóit pedig futó betyároknak tartják.

Ezelőtt mintegy két héttel hordozták széjjel a meghívókat, mindenüvé két legény vitte (akár csak a jogászok) s mindenütt ügyes szóbeli meghívás után (a milyent ugyan semmiféle jogász nem tudna mondani) magok nyújtották át a csinosan kiállított meghívót.

Ugy értesültem, hogy gr. Teleki Sándor ezredes unak is küldötték meghívót; várták is nagyon, de bizony a gróf ur nem jött el. Arról is beszélnek, hogy a kis Bismarokot is meghívták volna, de már azt bizony tudom, hogy nem igaz.

Lapunk munkatársa Karczag Vilmos a „M. P.”-nak távirati felhívásra küldött volt tudósítást

tása az 1883-ik évről. Az 1882. évről áthozott hátrány semmi. Az 1883. évben érkezett 7102 drb. Ezekből kiosztott Pénzes Sándor árvaszéki ülnöknek 2152 drb. Orosz Endre 2952 drb. Oláh Károly árvaszéki jegyző 1987 drb. Sepsy Dezső közgy. gyakornoknak 11 drb. Összesen 7102 drb. Ezekből elintéztetett Pénzes Sándor árvaszéki ülnök által 2121 drb. Orosz Endre árvaszéki ülnök által 2952 drb. Oláh Károly árvaszéki jegyző által 1987 drb. Sepsy Dezső közgy. gyakornok által 11 drb. Összesen 7071 drb. Maradt hátrány 31 drb. Kelt Debreczenben 1884. január 22. Nagy József árvasz. ígató.

— Az aranykoszoru, mely a holnapi jubileum alkalmával ányujtatik Jókainé asszonynak, az ünnepelt művésznőnek már látható a Blau L. arany és ékszer üzletének kirakatában. A koszoru pompás készítmény s valóban remeke az ötvös művészetnek. — Nem kevésbé meglepő szép koszoru az melyet a Krecsányi-pár nyujt át a művésznőnek. Ez a Leikovicz czég csinos kirakatában látható.

— A kereskedelmi tanintézet nemes gondolkodásu tanulói a Jókainé aranykoszuruja 11 firtot gyűjtötték, s azt szerkesztőségünk már kellő helyre is juttatta. E gyűjtéshez járultak: Joász Győző 1 firt, Joász Hugo 1 firt, Csáky György 1 firt, Tóth Ferencz 50 kr, Ehrenreich Izidor 50 kr, Hirtenstein Adolf 50 kr, Weinberger József 50 kr, Kaufman Izidor 50 kr, Leveleky Béla 30 kr, Sável Géza 50 kr, Kohn Lipót 1 forint, Neuman Antal 50 kr, Dömer Béla 50 kr, Weiszlovits Gusztáv 1 firt, Kühne Adolf 30 kr, Nagy Imre 50 kr, Glüek Miksa 50 kr, Dravetzky Béla 15 kr, Beck Samu 10 kr, Kaufman Kálmán 20 kr. — Összesen 11 firt.

— A Rosenberg-Bathányi párbaj ügyben tegnap ítélt a temesvári kir. törvényszék. Rosenberg két évi államfogházra ítéltetett. Rosenberg fellebbezett.

— A Jókainé Laborfalvi Róza jubileumára rendezendő ünnepélyességekkel kapcsolatban szükségesnek tartjuk megemlíteni, hogy a péntek napon megjelenő „Debreczeni Hírlap” legközelebbi száma részletes tudósítást fog közölni a csütörtök esteli színházi jubilaris előadásról és a péntek délben rendezendő bankettéről. Közölni fogja a banketten mondandó főbb beszédeket is. Ismételjük, hogy a „Debr. Hírlap” a helyi lapok kiegészítője. Legtöbb előfizetőnk már tudatta is, hogy jártni óhajta, sőt a mennyiben az érdeklődés e hézagpótló közlőny iránt igen nagy, továbbra is megküldjük azt mindazoknak, kiknek eddig küldtük, ha akár egy kis levelező lapon, akár szóbeli üzenettel nem tudatják velünk, hogy nem óhajtkák jártni. Kérjük azonban olvasóinkat, hogy ezt esütörtökig sziveskedjenek tenni, mert a „Debr. Hírlap” kiadóhivatala mindazokat előfizetőinek tekinti, kik a legközelebbi pénteki számot elfogadják.

— Posta vizsgálat. Sipos Kálmán a nagyváradi kerület posta felügyelője ma városunkba érkezett s a postahivatalnál szemlélet tartott. Mindent a legnagyobb rendben talált és teljes megelégedésének adott kifejezést.

A meghívón ott állott, nagy betűkkel, hogy „zártkörű” és valóban zártkörű is volt, mert csak azokat a gazdákat, kiknek a hortobágyi pusztán lábas jószágaitak őrizték, (ez pedig kittegt vagy 2—3000 embert) továbbá a polgármestert, városi tanácsnokokat, a kapitányi hivatal főbb személyeit és még egy néhány uribb fajta embert hívtak meg.

Tudok egy érdekes esetet is, mely még jobban igazolja a mulatság zártkörűségét. Egy kereskedő igen szeretett volna elmenni a ritka mulatságba, meghívója nem volt, tolakodó pedig nem akart lenni. Elment a rendezéséhez, onnan elutasították, felhasználta minden protekcióját, s meghívóhoz még sem juthatott, mert — nem volt neki sem lova, sem boryna a Hortobágyon.

A belépti díj 1 forint volt, ezért a kis pénzért azonban mindenki kapott egy jó adag gulyás-húst, melyet csinos kis vasbográcsokban tááltak fel; a ki pedig a belépti díjon felül fizetett 36 krajczárral, az megtarhatta magának a kis bográcsot emlékül.

A csikósok és gulyások mulatsága nemcsak anyagilag sikerült — sikerült az minden ízében, folyt a jó bor és a jókedv — szólt a zene, meg a kopogós kivilágos virudtig.

Talán nem veszik rossz néven a t. csikós és gulyás uraságok, ha itt azt is megjegyzem, hogy igen szépen és illedelmesen viselték magukat mindvégig.

A táncrendben a legfőbb szerepet játszotta — a mi igen természetes is — a csárdás, és minő csárdások voltak ezek, Holánderek, Bleyer és Tóth Somák kis miskák lettek volna a Hortobágy fiait mellett, ugy kirakták, ugy megcifrázták ezek, hogy valóban azt sem tudta az ember, hogy melyiket csodálja meg.

Végül még megemlítem, hogy mi indította Hortobágy vad fiait arra, hogy ők egy

— Nob...
ujabb társas...
ból importálva...
József helybe...
ter által lett...
dapesten már...
és mint hallju...
első sorban D...
kozok azt bev...

— A „F...
natkozó polgá...
hova y Gy...
Alajos, mint...
noka által be...
niszter határo...
kijelentette, h...
ügyben beava...
toltnak felfo...
gyaltatott V...
vény szerint...
tetbe veh...
miniszter ez...
tézett leiratá...
a „Független...
ügyében hozot...
felel a t...
nek; és felh...
mennyiben a...
tett volna le...
tának s z...

— Nyilt...
kőr” folyó h...
vételre volt...
pedig 305 firt...
sekkel tiszta...
— Felül...
Rác György...
Jóna Dániel...
vón 4—4 firt...
fiai, Bisutka...
János, Nagy...
László, Veid...
monffy Imre...
Egy urnó 2—...
János, Szedi...
Konti Lajos...
Krisztof Lajos...
Gyulai László...
zsef. id. Veid...
Vég Mihály...
Dolozsilek J...
Rencz, Szép...
János, Barta...
roly, Möriz...
Rómer S. Kle...
czy Gedeon...
Törő Imre, V...
N. Gáll Lajos...
Smekopki Ká...
Balla Mihály...
szesen 91 firt...
nyokért fogad...
is kifejezett...
1884 évi janu...
ben: Jóna...
titkár, M a y...

— A h...
1884. febr. h...
ben tartandó...
estély rendezt...
Gaal Bertalan...
Imre József...
Kovács György

ilyen fényes...
rendezzenek...
a tiszta jövő...

— Az 1883...
nagy szárazsá...
gelökön nagy...
sót a meglevő...
zett, csikós...
hogy barmaik...

Olajos...
fő-fő számadó...
esett horpasz...
szállott oda...
marháitokat...
ott még van...
meg a s ze...
lesz baj belől...

A jó fiu...
nagyon kedvy...
ték a jószágo...
esztendő ark...
jébe s legel...
fák fiatal haj...
is kitörték.

A mátal...
mékat, hogy...
ban jelentést...
vatalnak, mel...
recezen, a k...
jég elmarasz...

Csikósok...
szivők gazda...
va, nem szeg...
mint sok más...
csak azon go...
segíteni ezen...
bennök az a...
dezzenek belé...
jék számadóju...
tetés kifizetés...
básak abban...

— Nobel quadrille, ez a neve a legújabb társas-táncnak, mely franciaországból importálva a fővárosi salókokban Bleyer József helyben is előnyösen ismert táncmester által lett meghonosítva. Ez új tánc Budapestén már ma is közkeletűségnek örvend és mint halljuk, Bleyer ur, a főváros után első sorban Debreczen parquettjeire szándékozik azt bevezetni.

— A „Függetlenség“ betiltására vonatkozó polgármesteri határozat ellen Verhovay Gyula kiadótulajdonos és Unger Alajos, mint a Wilckens féle csödtömeg gondnoka által beadott fellebbezésekre a belügyminiszter határozatát már meghozta, s abban kijelentette, hogy Unger Alajosnak, mint ezen ügyben beavatkozásra egyáltalán nem jogosítottnak felfolyamodványa pedig, nem is tárgyaltatott Verhovay folyamodványa mintatörvény szerint teljesen indoktalan, tekintetbe vehető nem volt. Együttal a miniszter ez ügyben a polgármesterhez intézett leiratában kifejezést adott annak, hogy a „Függetlenség“ megjelenésének betiltása ügyében hozott határozata teljesen megfelel a törvény követelményének; és felhívta a polgármestert, hogy a mennyiben a biztosíték még most sem tételt volna le, törvényes határozatának szerezzen érvényt.

— Nyílt számadás. Az „iparoskör“ folyó hó 19-én tartott báljának bevétel volt 447 frt 20 kr. — kiadása pedig 305 frt 99 kr és így a felülfizetésekkel tisztá jövedelme lett 131 frt 24 kr. — Felülfizettek a következők: Id. Rác György, Borsányi Viktor 5—5 frt; Jóna Dániel, Szikszay Lajos, Harsányi István 4—4 frt; Knoll Pál 3 frt; Falk T. A. fia, Bisotka Gábor, Vági Sámuel, Kapusi János, Nagy Péter, Jóna Sámuel, Lőincsik László, Veidner Vilmos, Márk Endre, Simonffy Imre kir. tanácsos, Fried Károly. Egy urnó 2—2 frt; Adámsz Arnold, Stieber János, Szedlák József, Szentesi Ferencz, Konti Lajos (levéltárnok) Salamon Elek, Kristóf Lajos, Dézsi Lajos, Preizer Salamon, Gyulai László, Komádi István, Fazekas József, id. Veidner József, Ungvári Andrásné, Vég Mihály, Halupka József, Reich Henrik, Dolozsilek János, Kulcsár Antal, Mörizs Ferencz, Szép József, Engesszer József, Nagy János, Barta Mihály, Serli Ede, Forgács Károly, Mörizs Bertalan, Erdélyi Mihály építő, Römer S. Klein Adolf, Strausz János, Dóczy Gedeon, Kis Gábor, Medgyesi Gábor, Törő Imre, Vilmos Lajos, Huber József. N. N. Gáll Lajos, Péntek Ferencz 1—1 frt; Smeopki Károly, Klein Mörizs 60—60 kr, Balla Mihály, Barna Mihály 50—50 kr. Összesen 91 frt 29 krt, mely kegyes adományokért fogadják az illetők a kör részéről is kifejezett szíves köszönetünket. Debreczen 1884 évi január hó 23-án a rendezőség nevében: Jóna Dániel elnök, Vado n Sándor titkár, M a y e r Ferencz pénztárnok.

— A h. bősörményi ifjuság által 1884. febr. hó 2-án a város háza nagyertermében tartandó jótékony célú zárkörű jubilaris-estély rendeztetik. Dósa István, Fried Izidor, Gaal Bertalan, Györössy Mór, Harkli Antal, Imre József, Jarvics János, Kovács Imre, Kovács György, Ledig Albert, Molnár Sándor

ilyen fényes és belépti díjas táncvizigalmat rendezzenek — illetve, hogy mire fordítsák a tisztá jövedelmet.

Az 1883. év nyara meglehetősen száraz volt — legalább itt az Alföldön igen, — a nagy szárazság a sikos talajú hortobágyi legelőknél nagy kárt is okozott, nem nőtt a fű, sőt a meglévő is összeszáradt; a jószág éhezett, csikós és gulyásoknak is fájt a szívök, hogy barmaikat éhen látják.

Olajos urannak, a hortobágyi gulyások fő-fő számadójának is megessett a szíve beszállott porpasza marháinak látására, s imigy eszállott oda bojtárainak: tereljétek be fiam marháitokat a tilosba, a kis ákácus erdőbe, ott még van fű a bokrok között, hadd egye meg az a szegény jószág, talán csak nem lesz baj belőle.

A jó fiuk szót fogadtak számadójuknak, nagyon kedvükre is volt a parancs, beteltek a jószágot a sárosnak egy öt holdas, öt esztendő árkokkal körülvevő ákácus erdejébe s legeltették ott nemcsak a fűvet, de a fák fiatal hajtásait is és nagyon sokat tőből is kitörték.

A máti biztos rajta kapta Olajos uramékat, hogy a tilosban prevalálnak s nyomban jelentést tett az esetről a kapitányi hivatalnak, mely Olajos uramat beidézte Debreczenbe, a kárt rábecsültette, s 500 frt erejéig elmarasztalta.

Csikósoknak, gulyásoknak megessett a szívök gazda urok sorsán (ki mellesleg mondva, nem szegény ember, van annyi marhája, mint sok más nagy gazdának) egész őszön csak azon gondolkodtak, hogy miképp lehetne segíteni ezen a dolgon. Így fogamzott meg bennök az a gondolat, hogy mulatságot rendezzenek belépti díjjal s a hasznot felajánlják számadójuknak, hogy fordítsa azt a büntetés kifizetésére, mert hát ők is olyan hibások abban a dologban; jól tudták azt ők

dor, Péter Károly, Somogyi Mihály, Takács Sándor, Főrök Péter, Dr. Veress Menyhért, Fried Vilmos a rendezőség. Belépti-díj személyenként 1 fr, Családonként 2 frt. 50 kr. Társas vacsora pontban 7 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyagfáztatnak.

— A nők nem szoktak megőregedni! Legalább ennek a tudomására jött két német atyafi New-Yorkban. Az egyiket Tiemernek hívták, matröz volt, a másikat Meiernek, mesterségére nézve mészáros. Ott iddógáltak az egyik sörházban, a mint fogyott előtűk a sör, annál bizalmasabbak voltak egymás iránt. Tiemer panaszkodott, hogy ezelőtt 12 évvel megházasodott, de feleségével 3 hónapnál tovább nem bírt kijönni. En is úgy jártam, sóhajtott Meier, 4 év előtt próbálkoztam meg a házassággal, de három hónap múlva kerekelt kellett oldanom! Végül annak is tudomására jöttem, hogy ámbár törvényesen nem váltak el Otte Zsófia asszonytól ő még is (hogy hogy nem? az ő titka,) mind a kettőnek felesége lett. Nosza siettek a bírósághoz panaszra. A tárgyalás alkalmából az a nevezetes körülmény jött napvilágra, hogy bár a két házasság közt 8 év telt le, még is a második házassági szerződésben Otte Zsófia asszony csak két évvel lett íregebbnek beírva, — az 1880-ki szokatlanul hideg téli oka e sajátságos tüneménynek! — vélekedék a joviális bíró Smith Nathaniel és Otte asszonyságát bigamia miatt 6 havi fogságra ítélte.

— Uj Othelló. St. Nazaire városában egy Peras nevű gazdag szerezsen nemrég nőt vett egy Lacotta Berta nevű fiatal leányt. A leány szenvedélyesen szerette az 50 éves szerezsen, mit ez, hinni nem akarva, folytonosan féltékenységgel gyötörte a leányt, s e hó 5-ikén ágyához lepölvá, kétszer rálőtt forgópisztolyából. Midőn a szegény asszony már meghalt, akkor ordított orvosokért, s midőn ezek képtelenek voltak segíteni, önként jelentkezett a törvényszéknél.

— Emberevő patkányok. Szörnyű esetről beszélnek most Nagyváradon. Egy peceutezai szegény napszamos asszony pár hónapos csecsemőjét nappal magára hagyván, mire jó idővel visszatért a szobába, a védtelen kis gyermeknek mindkét kezéről lerágták a patkányok az ujjakat. A kis ártatlan zaj nélkül volt már ott s midőn anyja hozzá lépett, éppen akkor ugrott le a pólláról egy óriási patkány. Ez esetet beszéltek tegnap szélire nagyváradon, de hitelessége még nincs megerősítve.

Színház.

— Horvát Arnold jutalomjátékára tegnap: „A koldusdiák“ került színpadra bérletszünetben.

A népszerű operettet ez este tizenegyedszere adták elő, s a közönség most is zsufozásig megtöltötte a nézőtér.

A jutalmazott kiléptekor zajos tapssal üdvözöltetett, s egy szép virágbokréttával tiszteltetett meg, mely mellé borítékban 50 frt. pénzadomány volt csatolva. Horvát tegnap is csillogtatta szép hangját, s a Pálffy Annával előadott duóját mint mindig most is újrán kellett — N e m e t h pompás Ollendorf volt, completei nagy hatást kellettek, bárha egy köztük sokkal izlástelenebb volt, hogy sem színpadon elmondani és elmagyarázni szabad volna. Örley Flóra kisasszony volt az est hőse,

is, hogy a tilosban járnak, illik hát, közösen fizessék ki azt az 500 frtot.

Hát mondja valaki, hogy nem szép, nem igazi nemes cselekedet volt ez a gulyásoktól, és ki hitte volna, hogy ilyen nemesen gondolkodó, nemesen cselekvő emberek léteznek a hortobágyi pusztán.

Ha jól tudom, a csikós és gulyások társaságának minden egyes tagja 17 frtot fizetett be a költségek fedezésére; ebből a pénzből béreltek ki a táncztermet, fogadták meg Boka cigányt és ebből vették meg a 90 forintos tehenet, melyből a feleséges gulyás-hust szolgáltatott.

A hortobágyi kanások is be akartak allani a társaságra, ezeket azonban — mint nem közibök valókat — nem fogadták be; csakis a főkondás számadóknak engedték meg résztvenni közöttük.

Egész biztossággal nem tudhattam meg, hogy mennyit tett ki a tisztá jövedelem: sokan azt mondják, hogy 1200, a legtöbbben pedig a mellett vannak, hogy még az 1500 forintot is meghaladta a bevétel. Ez utóbbi állítás mellett szól azon körülmény is, hogy a mulatóhely minden helyisége meg volt telve s ezenkívül vagy 100 ember az udvaron várta a jó alkalmat a bejuthatásra. Én magam is azt hiszem, hogy 1500 forintot felül vettek be s Olajos urannak nem igen kell pótolni a büntetéséért, sőt még szinte kétannyi maradt is, miután a tagok által befizetett pénz teljesen fedezett minden kiadást. Ugy hallom, hogy a maradékból különböző jótékony czélokra akarnak adakozni.

A ritka mulatság ritka eredményt mutatott fel, de meg is érdemelte a derék csikósok és gulyások társasága, hogy számadójukkal szemben tanusított igazi nemes cselekedetüket és sok fáradságukat méltó siker koronázta.

S. B.

kinek minden dalát s minden jelenését z zjos tetszésnyilatkozatok kísérték, — s nem kisebb azon előismerés sem melyben H a l m a i n é t részesíté a közönség.

A közönség köréből.

Tekintetes szerkesztő ur!

A „Debreczeni Ellenőr“ folyó hó 8-án megjelent 5-ik számában a „Napi hírek“ rovatában „Postai rendetlenség“ czim alatt egy valótlán közlemény jelent meg, melyet eddig szeptőlennül megőrizett egyéni s hivatali becsületem nem enged eltűnni.

Engedje meg azért nekem tek. szerkesztő ur, mint a ki azon „botrányos“ postát kezelem, hogy lapjában — hol „csekélységem először s merem remélni utoljára pellengérré állítottat nyilatkozhassam a jelzett közleményre vonatkozólag.

Mielőtt azonban a közleményre — habár röviden is — válaszolnék, bátorkodom kérdezni: hogy hány „kispircsi“ lakos képviseli a „beküldetett“ panasznál a „kispircsi“ közönséget?

Mert egy, sőt több ember sincs feljogosítva magát a közönség nyakára feltöltni s annak nevében botrányt csinálni!

Egyéni és roz akaratú véleményt senki ne takargasson egy tiszteletre méltó közönség-nevével, hanem csak kiki magának és saját rovására!

Hogy pedig ezt egy ember tette és nem a közönség, azt biztosan állítom. Állítom pedig azért mert az itteni hírlap járató közönséget — mely 8 tagból áll — ösmerem, s ezek közül hétről biztosan tudom, hogy nem panaszkodott, valamint azt is hogy a nyolczadikat azon panasz tételre fel nem kérték és hatalmazták.

Azon egy ember pedig jogtalanul s minden alap nélkül panaszkodott, mert a vezetésem alatti postán soha senkinek, sem levele sem hírlapja nem hevert, annyival inkább itt nem veszett! Sőt ez ideig j o g a i m i g é n y b e v é t e l e n é l k ü l i n g y e n leküldtem hírlapot és levelet mind azoknak, kik a postára elküldeni nem szoktak. Azt pedig azt hiszem panaszkodón kívül mindenki tudja, hogy a postahivatal a hírlapokat házhöz küldeni nem köteles.

De én megtettem, mert hivatalomat nem üzletnek tekintettem és nem is tekintem annak soha.

Nem tartva érdemesnek a közlemény hosszas czáfolatába bocsátkozni, csak azt jelentem ki: hogy a z o n p a n a s z t e l j e s e n v a l ó t l a n .

Tisztelettel Mikepéresen 1884 jan. 17

Kaszás József
jegyző és postamester.

Közgazdaság.

Husárak.

megállapítva s bejelentve 1884. jan. 23-tól jan. 30-ig.

48 kr. Magyar Gábor czelegléd-utca 55. sz. a. Dedó-utca 125. sz. a. Balogh Jánosnál mester-utca 1113. sz. a. Katona Lajosnál rózsatér 10. sz. alatt, Gyarmati Istánnál mester u. 1442. sz. a. varga u. 2238. sz. a. Nagy Mihálynál péterfia u. 970 sz. a. s végre Szentesi Jánosnál sz. Anna utca 2667 sz. alatt. — Minden többi bejelentett mészárszékekben pedig 50 kr.

J e g y z e t : Magyar Gábor három székben 1 kiló hus nyomtaték nélkül, — a közönség részére 8 krral, — a cs. kir. katonai kórház részére 10 krral drágább.

Debreczen, 1884. jan. 22.

Az 1884. évi Remete Antal országos vásár árfolyamai.

(Vége.)

1 liter olvasztott vaj (tehén) 1 25, 1 liter szalonna zsír 57 kr. 1 liter szilva pálinka 68 kr. 1 liter szilva pálinka uj 58 kr. 1 liter élet pálinka 36 kr. 1 liter 30 fokú szesz 40 kr. 1 liter tej 10—12 kr. 1 liter tejföl 36—40 kr. 1 liter borecet 20—24 kr. 1 liter szeszecet 6—10 kr. 1 liter színméz 1 frt 14 kr. 1 liter aszalt szilva 20—22 kr. 1 liter piaci liszt 10 kr. 1 liter kendermag olaj 40 kr. 1 liter vadrepeze 40 kr. 1 liter Petroleom 24 kr. 1 hectoliter hegyi bor 6 20—24 kr. 1 hectoliter hegyi bor uj 11—14 kr. 1 hectoliter lencse szépségségi 13—14 frt, 64 kr. 1 hectlr. borsó szépségségi 11—12 frt, 89 kr. 1 hectlr. paszuly fehér 7—8 frt 13 kr. 1 hectlr. repczemag vetett 6—80 kr. 8—13 kr. 1 hectlr. repczemag vetett vad 3—30 kr. 3—80 kr. 1 hectlr. kendermag 4—50 kr. 5—1 hectlr. dió 7—34 kr. 70—50 kr. aszalt szilva 18—50 aszaltvány 5—25 1 zsák burgonya 1—10 1—50 1 pár tyúk 1—10 1—40 csirke 60 kr 90 kr, kappan 1—40 1—60, lud kövér 5 frt 6—50, sovány 2—80 3—60, pulyka 4—6 frt kana 1—40 1—70, 12 db tyúk tojás 35 kr.

Legujabb.

„Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai.
Budapest, jan. 23. A képviselőház mai ülésén a közoktatási költségvetés

tárgyalása megkezdett. Irányi a vallás-szabadság törvényesítését kívánja.

Budapest jan. 23. A „Nemzet“ szerint a képviselőválasztások már május hó folyamán megtörténének.

Bécs jan. 23. Tisza miniszterelnök délután Kálnoky meglátogatta s egy óráig értekeztek. Ma a király kihallgatáson fogadta Tiszát ki délután visszatér Budapestre.

Bécs jan. 23. Eisert, a mariahilfi rablőgyilkosság áldozata, éjjel meghalt; fia állapota reménytelen.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

Bérlet szünet.

DISZELŐADÁS.

Jókainé Laborfalvi Róza.

50 éves jubileumára.

Csütörtök jan. 24-én

Coriolán

tragaedia 5 felv. Irta: Shakespeare.

Felelős szerkesztő és kiadó tulpulajdonos
Vértési Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Nyílt-tér.

3124. tk.
1883.

Arverési hirdetményi kivonat.

A h. bősörményi kir. járásbírószág mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Paueth Vilmos végrehajtható Cs. Varga Miklós h. hadházi lakos végrehajtást szenvedő elleni 6 frt 96 kr tölkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében ugy a Csatlakozó Cs. Varga Istvánnak 178 frt 62 kr tölke követelése s jár. iránti végrehajtási ügyében a bősörményi kir. járásbírószág területén levő a H. Hadház határában fekvő, a hadházi 1907. tjkvben Cs. Varga Miklós és Szabó Juliánna közös tulajdonától felvett 322. hr. számú ingatlanra az árverést 436 forintban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1884. márczius hó 27-ik napján d. e. 10 órakor Hadház város házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladotni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsarának 10%-át vagyis 43 frt 60 krt készpénzben, vagy az 1881 LX. t.c. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt H. Bősörményben a kir. jbróság mint telekkönyvi hatóságnál 1883 évi decz. 31-én tartott üléséből.

Konrad,
kir. aljárásbíró.

Fogfájás
esupán a
FEYTONA
által távolítható el.
Debreczenben
Dr. Rotschnek V. Emil
czeleglő-úczai gyógyszer-tartárban

DEBRECZENI HIRLAP

TARSADALMI, SZÉPIRODALMI és KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI DIJ: Egész évre 4 frt. — Félévre 2 frt. — Negyedévre 1 frt.
HIRDETÉSI DIJ: Petit sora 5 kr. — Bélyegilleték: minden hirdetés után 30 kr. — Nyilttér: sora 20 kr.

Megjelenik minden
pénteken.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:
Piacz: Simonffy-ház, a városházzal szemben.

Debreczen város olvasó közönségéhez.

Régen érzett hiányt óhajt a „DEBRECZENI HIRLAP“ pótolni. — Egy olyan város, mint Debreczen, s olyan intelligens közönség, mint e városé méltán igényelheti, hogy napisajtója legyen. Az események oly rohamosan haladnak egymásután, hogy mulasztásnak tartanók továbbra is azt, hogy két napig: csütörtök estétől szombat estig hírlapi értesítés nélkül hagyjuk a közönséget.

Természetes dolog, hogy e sorok Debreczen város azon olvasó közönségéhez szólnak, a melyik nem úgy gondolkodik, hogy neki mindegy ha a

péntek napi helyi eseményekről

— néha talán igen fontosak — csak szombaton este értesül, hanem a melyik egy-két forintnyi évenkénti áldozattól nem riad vissza, csak hogy az események folytonosságát élénk figyelemmel kísérhesse.

Lapunk nem politikai lap, és a pártok érdekeinek semmiféle tekintetben sem lesz soha alá vetve, azonban társadalmi kérdésekben szívesen szolgáljuk mindazon közérdekeket, melyek nem vezetnek személyeskedésre hanem a társadalmi előrehaladás útján járnak.

Lapunk tisztán társadalmi kérdésekkel foglalkozik, s minden időben főgondja lesz, hogy a helyi érdekeket képviselje.

Minden számban lesz egy-két sőt az eseményekhez képest több helyi cikkünk. Főszólyt fogunk fektetni a péntek napi hírekre, s erről már az első számunkból is meggyőződhetnek az olvasók.

A lap egy jórészét szenteljük szépirodalmi közleményeknek, s ehhez számos fővárosi neves író közreműködését ígérte meg, úgy hogy lapunk oly

irodalmi színvonalon

fog állani, hogy reményünk van, hogy a debreczeni közönségnek egyik legszivesebben olvasott lapja lesz a „Debreczeni Hirlap“

Intézkedtünk, hogy a „Debreczeni Hirlap“ távirati értesítést is hozzon, és így a péntek napi országgyűlés, főrendiházi ülés, vagy bármi fontos eseményről is közöl táviratokat.

Szóval e lap teljesen kiegészítője lesz a két helyi lapnak, melyek tudvalevőleg pénteken nem jelennek meg.

Az előfizetési ár helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész	évre	4	forint
fél	„	2	„
negyed	„	1	„

Tisztelettel kérjük a közönség szíves pártfogását.

VÉRTESI ARNOLD

kiadó.

A „DEBRECZENI HIRLAPRA“ előfizethetni helyben könyvkereskedések útján, és Mendelovics Lajos szivartüszdjében és a kiadóhivatalban.

A hirdetési oldalra felhívjuk a kereskedő és iparos világ figyelmét.

A „Debreczeni Hirlap“ hirdetéseket igen olcsón fogad el közlésre.

KARCZAG VILMOS

szerkesztő.

UJ DIVATU BETÜKKEL GAZDAGON BERENDEZETT NYOMDA DEBRECZENBEN.

A „DEBRECZENI ELLENŐR“

legújabb és legdivatosabb betűkkel
GAZDAGON FELSZERELT

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZENBEN, PIACZ, SIMONFFY-ház,

ajánlkozik mindennemű nyomdai munka gyors és díszes kiállítására.

Községi és gyámi rovatok izek, hivatalos nyomtatványok,

MINDEN ALAKBAN.

ÜGYVÉDI ES KERESKEDELMI NYOMTATVANYOK,

FALRAGASZOK, KÖRLEVELEK, GYASZJELENTÉSEK, LEVÉLFEJEK ÉS LEVÉLBORITÉKOK,

báli meghívók, névjegyek, füzetek és könyvek

a legjutányosabb áron állittatnak ki.

VIDEKI MEGRENDELÉSEK PONTOSAN TELJESITTETNEK.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Szerkesztő

Fico, SIMONFFY

HIRLAP

előfizetési pénzok
valamint a l
minden közle

Hírmennyel le
to

XI. év

Ujabb

(—) A
így ír a „N
év őszén jár
hogy a kép
radjon, (tud
képviselőhá
teljes letel
jól vagyunk
oly időben
választások
megtörténhe

Nosza
a „Pesti Ne
miszerint a
lesz, ez csak
és képviselő
mert a korm
szen van, s
lejni az elle
hivét, hogy
merész e
juvat.

Hanem
lathoz jut a
dolgot megj
gadozik: Mos
hogy ott sz
körök pártfo
hatalmazások
rint a horvát
gyart is felo
körök már n
nak, az obsi
vele szaporit
soha többet
titkos tanács
rendre tér fe

Hát ha
nem önként
állat, mely n
szen ezek mi
nagyon is az
vannak tálaly
Eszünkbe
högés bántot
vételt kérdez
dég köhög?
teg — hogy
hessek.

A „Debrec

Bátho

Erdély fe
Báthory
lasztott fejed
Jezsuiták
a gyóntatója,
Töle tan
tesíti az e
Nagy cz
haderejét egy
hadihatalmáva
mának összetö
A késő i
nézve igazat
ért elítéli.
Legelősz
vasalföldi vaj
a törököknek
szeremi rácsá
nak fel a bas
rálynak ajánl
ellen.

Tervnek
kább utjában
déli rendekne
való háboru ir
volt az ellenzé
álltak az élén,
bátyjai, Bol
kor a fejedelen
kolni akarta a
ragudtak rá s
lemségből, s he
ját Boldizs